

Sygn. akt II AKzw 461/23

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Robert Pelewicz (del.)
Protokolant:	Paulina Klaja

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Marty Gdańskiej-Kusior

po rozpoznaniu w sprawie

K. F., s. W.

skazanego z art. 244 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 27 marca 2023 r., sygn. akt IV Kow 2673/22

w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o zezwolenie na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.p.k.

postanawia

1/ utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

2/ zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Wskazany powyżej postanowieniem, Sąd Okręgowy w Kielcach, na podst. art. 431a k.k.w., art. 431h k.k.w., art. 431n § 2 pkt 1 k.k.w. i art. 43 na k.k.w. nie uwzględnił wniosku skazanego o wyrażenie zgody na wykonywanie w systemie dozoru elektronicznego kary:

- 5 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku Kamiennej z dnia 29 listopada 2022 roku w sprawie II K 672/22;

- 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku Kamiennej z dnia 27 września 2012 roku w sprawie II K 575/21.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji wskazał, że odbywanie kary pozbawienia wolności w warunkach domowych przez skazanego, nie stanowiłoby dla niego żadnej realnej dolegliwości. Skazany był karany w związku z prowadzeniem pojazdu po cofnięciu uprawnień, a wykonanie kary w systemie dozoru elektronicznego, mogłoby

skutkować ponownym złamaniem orzeczonego wobec niego zakazu. Sąd Okręgowy uważa, że zachowanie skazanego nie daje podstaw do przyjęcia, że cele kary zostałyby w jego przypadku osiągnięte.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł skazany, nie zgadzając się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, podkreślając, że na wolności ma stałą pracę i dobrą opinię w miejscu zatrudnienia. Skazany wskazał także, że spełnia przesłanki formalne do wykonania kary w systemie dozoru elektronicznego i chce jak najszybciej opuścić zakład karny, z uwagi na konieczność zapewnienia potrzeb bytowych swoim córkom i partnerce.

W konkluzji zażalenia, skazany wniósł o uwzględnienie wniosku o zezwolenie na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, co następuje:

Zażalenie skazanego K. F. nie jest zasadne.

Nie kwestionując okoliczności podniesionych przez skazanego w zażaleniu, zwłaszcza w zakresie stwierdzenia, że chce jak najszybciej opuścić zakład karny, z uwagi na konieczność zapewnienia potrzeb bytowych swoim córkom i partnerce, to podkreślenia wymaga za Sądem Okręgowym, że zgodnie z treścią art. 43la § 1 pkt 1 k.k.w. sąd penitencjarny może udzielić skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jeżeli wobec skazanego orzeczono karę pozbawienia wolności nieprzekraczającą jednego roku i 6 miesięcy albo wobec skazanego orzeczono karę pozbawienia wolności w wymiarze niższym niż 3 lata i któremu do odbycia w zakładzie karnym pozostała część tej kary w wymiarze nie większym niż 6 miesięcy, a nie zachodzą warunki przewidziane w art. 64 § 2 k.k. Przy czym trzeba pamiętać, że K. F. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku Kamiennej z dnia 17 września 2012 r., w sprawie II K 575/21 na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący jeden rok (postanowieniem z dnia 30 listopada 2022 r. Sąd Rejonowy w Skarżysku Kamiennej zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności, orzeczonej wobec skazanego wyrokiem w sprawie II K 575/21) oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku Kamiennej z dnia 29 listopada 2022 r., w sprawie II K 672/22 na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Kary te skazany odbywa w Zakładzie Karnym w P. od 7 lutego 2023 r. do 15 października 2023 r. Oznacza to, że jego sytuację należy rozpatrywać także w kontekście treści art. 43la § 6 k.k.w., który stanowi, iż „Przepisy § 1-5 stosuje się odpowiednio do skazanego, któremu wymierzono dwie lub więcej niepodlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno: 1) nieprzekraczających w sumie 1 roku i 6 miesięcy, 2) których suma jest niższa niż 3 lata i któremu do odbycia w zakładzie karnym pozostała część tej kary w wymiarze nie większym niż 6 miesięcy - a żadna kara nie została orzeczona za przestępstwo popełnione w warunkach przewidzianych w art. 64 § 2 Kodeksu karnego”.

Analiza dotychczasowej karalności K. F. nie powinna zaś budzić wątpliwości – także i skarżącego - że nie jest on incydentalnym sprawcą przestępstw. Przeciwnie, był już wielokrotnie karany, przy czym aż trzykrotnie w ciągu 2021 roku za przestępstwa podobne – z art. 180a k.k. oraz z art. 244 k.k., co oznacza że nie szanuje porządku prawnego lecz świadomie go lekceważy. Zastosowane wobec skazanego dotychczas kary o charakterze wolnościowym (grzywny oraz kara pozbawienia wolności z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania) nie przyniosły pozytywnych rezultatów resocjalizacyjnych, albowiem skazany ponownie wszedł w konflikty z prawem i przed Sądem Rejonowym w Skarżysku – Kamiennej toczy się kolejne postępowanie karne, w którym K. F. oskarżony jest o przestępstwo z art. 244 k.k. w zw. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., popełnione w dniu 11 listopada 2022 r. – a ponieważ skazany został zatrzymany na gorącym uczynku i przyznał się do jego popełnienia, to należy przyjąć, iż okoliczności tego przestępstwa nie budzą wątpliwości. Ponadto skazany nie jest subordynowany, gdyż nie stawiał się dobrowolnie do jednostki penitencjarnej lecz został przymusowo doprowadzony. Kary odbywa w systemie zwykłym, w sposób bierny, a w ocenie dyrektora Zakładu Karnego w P. jego opinia kryminologiczno społeczna jest negatywna.

Opisane okoliczności wskazują, że K. F. nie wykazuje krytycznej postawy względem popełnionych przez siebie przestępstw oraz przedstawia lekceważący stosunek do prawa. Przemawia za tym fakt ponownego skazania za przestępstwo wypełniające dyspozycję art. 244 k.k., które w swej istocie polega na niestosowaniu się do orzeczonego

przez sąd zakazu. A przecież podstawowym celem wykonywania kary pozbawienia wolności jest dążenie do zmiany dotychczasowej postawy skazanego na pożądaną, a więc cel resocjalizacyjny, wychowawczy, którego skutkiem jest zmiana zachowania w wymiarze zewnętrznym, a w założeniu idealnym także przemiana osobowości. W mniejszym zakresie chodzić będzie o sytuacje umacniania i rozwijania prawidłowych postaw u skazanych, których dotychczasowe postępowanie było społecznie akceptowalne, a popełnienie przestępstwa miało charakter incydentalny i nieumyślny. To dążenie do pobudzenia woli osoby pozbawionej wolności w kierunku zmiany (względnie utrwalania) jej stosunku do wyznawanych wartości oraz norm społecznych, stanowi tylko etap pośredni do dalszego wyobrażonego celu, jakim jest poprawne zachowanie w środowisku otwartym. Jest to cel readaptacyjny, którego rezultatem jest powrót skazanych do społeczeństwa i przestrzeganie obowiązujących w nim reguł różnie zresztą motywowane, stąd rozróżnia się już historycznie poprawę jurydyczną i poprawę moralną (zob. T. Przesławski, M. Rokosz [w:] Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, red. W. Sych, LEX/el. 2023, art. 67).

W konsekwencji skazany swoim zachowaniem nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, iż odbycie kar 4 miesięcy i 5 miesięcy pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego byłoby wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów tychże kar w rozumieniu art. 67 k.k.w. Skoro w zasadzie nie uniemożliwiłoby mu to ponownego złamania orzeczonego wobec niego zakazu prowadzenia pojazdów, a zatem nie zdołałoby uchronić społeczeństwa przed powrotem skazanego do przestępstwa. Brak poszanowania dla norm prawnych prezentowany przez skazanego uprawniał Sąd Okręgowy do twierdzenia, iż stopień jego demoralizacji nie uzasadnia udzielenia mu zezwolenia na odbycie kar pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, gdyż wskazane okoliczności nie pozwalają uwierzyć w deklarowane przez skazanego przewartościowanie postawy i uznania zasadności stanowiska zażalenia, iż K. F. z pewnością respektuje porządek prawny, a ponadto daje gwarancję należytego wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Co więcej, udzielenie zezwolenia na odbycie przez skazanego kary w systemie dozoru elektronicznego w żaden sposób nie wpłynęłoby na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, gdyż skazany mógłby być postrzegany jako osoba, która w rzeczywistości nie poniosła należytej odpowiedzialności za swoje sprzeczne z prawem zachowanie, a tym samym dopuścić do powstania w świadomości społeczeństwa obrazu systemu represji karnej jawiącego się jako nieskuteczny. Przeciwno przychyleniu się wnioskowi skazanego przemawia także fakt, iż w stosunku do niego została zarządzona kara pozbawienia wolności, której wykonanie sąd pierwszej instancji warunkowo zawiesił. Skazany bowiem w – zdecydowanie bardzo krótkim, bo rocznym – okresie próby nie potrafił dostosować swojego zachowania i wypełnić nałożonego na niego obowiązku, który z kolei nie wymagał ze strony skazanego absolutnie żadnej, nadprogramowej aktywności. Skazany tym samym zaprezentował swoim zachowaniem brak subordynacji i samodyscypliny, które jawią się jako niezbędne do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

W tych okolicznościach cele zapobiegawcze i wychowawcze wymierzonych skazanemu kar pozbawienia wolności oraz cele w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa spełnione zostaną tylko wówczas, gdy skazany wykona kary w jednostce penitencjarnej. Odbywanie ich w warunkach domowych nie stanowiłoby żadnej realnej dolegliwości dla skazanego. Ponadto rozstrzygnięcie takie byłoby w tym przypadku niesprawiedliwe, albowiem stanowiłoby irracjonalny sygnał, że sprawca przestępstwa, nie ponosi realnej odpowiedzialności karnej, ponieważ nie odczuwa żadnej realnej dolegliwości wymierzonej mu kary. Oznacza to, że w realiach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy zasadnie ustalił, iż nie został spełniony podstawowy warunek formalny do udzielenia skazanemu zgody na odbywanie kar pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, przewidziany w treści art. 431a § 1 pkt 1 i § 6 k.k.w.

Ponieważ w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności K. F. nie pracuje zarobkowo, co uniemożliwia mu uzyskiwanie dochodów i nie ma żadnego majątku, to Sąd Apelacyjny uznał, iż uiszczenie przez niego kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe. Dlatego też, na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił skazanego od ich zapłaty.

W tych warunkach Sąd Apelacyjny orzekł jak w dyspozytywnej części postanowienia.